

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

19-20 квітня 2023 р.

Київ – 2023

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 19-20 квітня 2023 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Організаційний комітет: Кондратюк В.М., Коломієць Ю.В., Наумовська О.І., Паламарчук С.П., Строкаль В.П.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2023 р.).

ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЙНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД

*Кремпа А.Б., студентка 4 курсу, факультету захисту рослин, біотехнологій та екології
Сербенюк А.А., канд. с.-наук, ст. викл. кафедри екології агросфери та екологічного контролю*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Вплив рекреаційного навантаження на природно-заповідний фонд є досить важливою темою в наш час. Стан природних територій має вирішальне значення для збереження біорізноманіття та захисту унікальних екосистем. Вплив рекреації може бути як прямим, так і опосередкованим, а також мати як позитивний, так і негативний характер впливу на довкілля. Прямий вплив рекреації може включати пошкодження рослинності та ґрунту, ерозію, порушення дикої природи та впровадження інвазивних видів. Непрямий вплив може включати забруднення від транспортних засобів і збільшення тиску на місцеву інфраструктуру, таку як системи водопостачання та управління відходами. З одного боку, активний відпочинок на природі може підвищити інтерес до збереження біорізноманіття, а також збільшити фінансування наукових досліджень та охоронних заходів. З іншого боку, надмірна відвідуваність окремих природних об'єктів, засмічення природного середовища, його забруднення діяльністю транспортних засобів та об'єктів рекреаційної інфраструктури є основними причинами деградації природи. Масове витоптування рослин в околицях екологічних стежок природних заповідників, національних природних і регіональних ландшафтних парків є причиною збіднення в їхніх межах видового складу і чисельності особин. Скидання неочищених стоків рекреаційних об'єктів у поверхневі води є причиною погіршення якості води у річках. Неконтрольоване викидання сміття у межах заповідних об'єктів може призводити до забруднення ґрунтів у результаті потрапляння шкідливих та токсичних речовин. [1]

Одним із підходів до управління відпочинком на заповідних територіях є обмеження кількості відвідувачів. Цього можна досягти шляхом використання дозволів або встановлення квот на кількість відвідувачів, дозволених у будь-який момент часу. Інші заходи включають будівництво набережних і доріжок для зменшення ерозії ґрунту та захисту рослинності, а також створення спеціальних кемпінгів і туалетів для запобігання забрудненню. [2]

Природно-заповідний фонд України включає в себе особливо цінні природні комплекси та об'єкти, які мають природоохоронну, наукову, екологічну, історичну естетичну та рекреаційну цінності, що виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу [3]. Ступінь рекреаційної деградації безпосередньо залежить від масштабів, характеру і тривалості впливу рекреаційної діяльності та індивідуальних особливостей (стійкості) природних геосистем. Для виявлення екологічних наслідків забруднення і деградації довкілля використовуються різні методи. Внаслідок узагальнення інформаційних показників виділяють певні ареали рекреаційних територій за ступенем складності екологічних ситуацій, що дає змогу господарюючим суб'єктам вносити відповідні корективи і зміни для запобігання і ліквідації негативних екологічних наслідків[4].

Загалом вплив рекреації на навколишнє природне середовище є складним питанням, а управління рекреацією на природоохоронних територіях потребує багатопланового підходу. Обмежуючи кількість відвідувачів, забезпечуючи відповідну інфраструктуру та засоби, а також навчаючи відвідувачів щодо впливу їхніх дій, можна зменшити негативний вплив відпочинку на навколишнє середовище, дозволяючи людям користуватися перевагами відпочинку на природі та не шкодити їй.

Література:

1. Григор'єва В. Екологічно безпечний туризм (екотуризм, екологічний туризм) // Екологічний журнал Хвиля. – 2007.
2. Дмитрук О.Ю. Екотуризм як дидактична основа раціонального природокористування та геоекологічної освіти / Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. // Регіональні екологічні проблеми. Зб. наук. праць. – К., 2002.
3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 №2456-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> › (дата звернення 19.11.2019).
4. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія // К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с